

Erklæring om investeringsbeslutningers viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer

Finansmarkedsdeltaker Landkreditt Forvaltning AS (LEI: 213800WW91SU4JYZXH96)

Sammendrag

Landkreditt Forvaltning AS (LEI: 213800WW91SU4JYZXH96) tar hensyn til sine investeringsbeslutningers viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer, Principle Adverse Impact (heretter PAI). Denne erklæringen er den konsoliderte erklæringen om de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorene til Landkreditt Forvaltning AS. Denne erklæringen om de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer omfatter referanseperioden fra 1. januar 2024 til 31. desember 2024.

Landkreditt Forvaltning evaluerer de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer på selskapsnivå ved å samle inn, analysere og overvåke data på alle obligatoriske og to valgfrie PAI-indikatorer. Formålet er å identifisere de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer og gjennomføre tiltak, som for eksempel engasjement med selskap, bruk av stemmerett og potensiell justering av posisjon i selskapene for å redusere eller forhindre disse.

All økonomisk aktivitet medfører miljømessige fotavtrykk. I dag er fokuset stort på karbonutslipp i samfunnet og investeringene i Landkreditt fondene finansierer totalt utslipp av 745 056 tCO₂e, med en karbonintensitet på 1 171 tonn per million inntekter målt i euro. Selskapene som vi investerer i eller finansierer, bruker i gjennomsnitt 44% ikke-fornybar energi. Biologisk mangfold har fått økt oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt som en sentral del av bærekraftsarbeidet, og investorer forventes i økende grad å ta hensyn til naturpåvirkning i sine porteføljer. I vår portefølje gjelder dette særlig selskaper som opererer i områder med høy sårbarhet for tap av biologisk mangfold. Selskaper som har aktivitet i områder som er følsomme for biologisk mangfold og som påvirker disse negativt, er 12.78% av totale investeringer. Av de 0.64 tonn med farlig avfall og radioaktivt avfall kommer alt fra børsnoterte fond som vi er investert i, gjennom fondet Landkreditt Aksje Global.

Sosiale forhold er også en del av PAI indikatorene vi måler. Andel av investeringer i foretak som ikke har overholdt FNs Global Compact-prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper er 0%. Andelen selskaper som mangler retningslinjer eller klageordninger for å sikre etterlevelse av disse prinsippene er 39.96 % og vil være et klart område for engasjement. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene på 9.66% vurderes som lavt i en global sammenheng og skyldes i en stor grad høy nordisk eksponering. Andelen av investeringer i foretak som det er investert i som deltar i produksjon eller salg av kontroversielle våpen er på mindre enn 0.01% og kommer fra ETF eksponering.

Denne versjonen av dokumentet gjelder fra 30. juni 2025. Erklæringen vil bli revidert og oppdatert etter behov.

Beskrivelse av de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer

Indikatorer som gjelder for investeringer i foretak som det er investert i						
Indikator for negative påvirkninger på bærekraft	Parameter	Påvirkning 2024	Påvirkning 2023	Redegjørelse	Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode	
KLIMARELATERTE INDIKATORER OG ANDRE MILJØRELATERTE INDIKATORER						
Utslipp av klimagasser	1. Klimagassutslipp	Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 1	38 806.64 tonn	26 658.63 tonn	Alle direkte utslipp fra organisasjonsvirksomheten eller fra det som er under dens kontroll. Påvirkningen beregnes fra summen av porteføljeselskapenes CO2-utslipp. Skala 1 (tCO2e) vektet med verdien av porteføljens investeringer i selskapet og siste tilgjengelige verdi av selskapets virksomhet, inkludert kontanter. Vi antar at økningen i Scope 1 skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper, datadekning og porteføljesammensetning. Dekning 2023: 84.82% Dekning 2024: 89.67%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning har mottatt PAI-data for samtlige indikatorer fra en ekstern dataleverandør. Informasjonen er benyttet i vurderingen av selskapene vi har investert i. I fjor var datatilgangen begrenset til informasjon for året 2023. Planlagte tiltak: Landkreditt Forvaltning skal fortsette å evaluere PAI-data for alle indikatorene årlig. Selskaper med spesielt høye utslipp, og som mangler omstillingsplaner eller en forklaring på utslippenes årsak, skal følges opp i tråd med vår retningslinje for engasjement og utøvelse av stemmerett, og diskuteres i forvaltermøter. Gjennom disse vurderingene identifiserer vi i hvilken grad selskapene etterlever våre retningslinjer, og iverksetter tiltak der det er nødvendig. Vårt engasjement kombinerer reaksjoner på konkrete hendelser (hendelsesbasert dialog) og arbeid for kontinuerlig forbedring (forebyggende dialog). Dialogen gjennomføres enten direkte eller i samarbeid med andre aktører. Mål for neste referanseperiode: Selskaper med spesielt høye utslipp, og som mangler omstillingsplaner eller en forklaring på utslippenes årsak vil bli fulgt opp gjennom dialog. I 2025 ønsker vi også å dokumentere antall dialoger vi har med selskapene vi er investert i.
		Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 2	8 720.2 tonn	2 385.88 tonn	Indirekte utslipp fra energi som kjøpes og brukes av organisasjonen. En markedsbasert metode gjenspeiler utslipp fra energi som selskapene bevisst har valgt (eller mangelen på valg). Vi antar at økningen i Scope 2 skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper, datadekning og porteføljesammensetning. Dekning 2023: 85.98% Dekning 2024: 89.38%	
		Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 3	697 528.88 tonn	249 182.29 tonn	Andre indirekte utslipp i verdikjeden. Økningen skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper og datadekning for scope 3-utslipp, som omfatter indirekte utslipp i verdikjeden. Scope 3-data er fortsatt beheftet med usikkerhet, blant annet på grunn av lav datakvalitet og høy andel estimerte tall fra tredjepart. Dekning 2023: 85.26% Dekning 2024: 89.02%	
		Samlede klimagassutslipp	745 056.20 tonn	278 226.81 tonn	Totale årlige klimagassutslipp i skala 1, 2 og estimert skala 3 knyttet til markedsverdien av porteføljen. Selskapets karbonavtrykk er allokert til alle utestående aksjer og obligasjoner (basert på siste tilgjengelige virksomhetsverdi, inkludert kontanter). Økningen skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper, datadekning og porteføljesammensetning. Dekning 2023: 86.08% Dekning 2024: 90.7%	
	2. Karbonavtrykk	Karbonavtrykk	578.48 tonn	424.34 tonn	Totale årlige klimagassutslipp under skala 1, 2 og 3 knyttet til en porteføljainvestering på 1 million euro. Selskapets karbonavtrykk er allokert til alle utestående aksjer og obligasjoner (basert på siste tilgjengelige virksomhetsverdi, inkludert kontanter). Økningen skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper, datadekning og portefølje-sammensetning. Dekning 2023: 87.16% Dekning 2024: 89.17%	
3. Klimagassintensitet i foretak som det er investert i	Klimagassintensitet i foretak som det er investert i	1 171.14 tonn	1 579.63 tonn	Det vektede gjennomsnittet av klimagassintensiteten til utstedere i porteføljen (Skala 1, Skala 2 og estimert Skala 3 GHG- utslipp/millioner euro av inntekter). Dekning 2023: 87.16% Dekning 2024: 90.55%		

	4. Eksponering mot selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel	Andel av investeringer i selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel	9.03%	12.48%	Prosentandelen av markedsverdien av porteføljen som påvirkes av utstedere hvis aktiviteter er relatert til fossilt brensel, inkludert utvinning, prosessering, lagring og transport av petroleumsprodukter, naturgass, termisk og metallurgisk kull. Dekning 2023: 87.16% Dekning 2024: 90.87%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning investerer ikke i selskaper med en vesentlig andel av inntektene fra kullbasert kraftproduksjon eller oljesand. Vi har satt en terskelverdi på 5 % for selskaper som har mer enn 5 % av sine inntekter fra termisk kull eller oljesand. Planlagte tiltak: Sikre at våre investeringer til enhver tid er i samsvar med de fastsatte terskelverdiene. Mål for neste referanseperiode: Ingen mål er satt for neste referanseperiode.
	5. Andel av forbruk og produksjon av ikke-fornybar energi	Andel av forbruk og produksjon av ikke-fornybar energi for foretak som det er investert i, fra ikke-fornybare energikilder i forhold til fornybare energikilder, uttrykt som en prosentdel av samlede energikilder	Forbruk: 44.26% Produksjon: -	Forbruk: 41.14% Produksjon: 0.57%	Andelen av ikke-fornybar energiforbruk/ energiproduksjon fra utstedere-investorer fra ikke-fornybare energikilder sammenlignet med fornybare energikilder, uttrykt i prosent av det totale antallet energikilder. Vi har ikke mottatt data på produksjon for 2024. Vi ser også en økning i forbruk av ikke-fornybar energi. Forbruk: Dekning 2023: 78.23% Produksjon: Dekning 2023: 46.18% Forbruk: Dekning 2024: 81,69% Produksjon: Dekning 2024: -	
	6. Energiforbruksintensitet per sektor med høy klimapåvirkning	Energiforbruk i GWh per million euro av inntektene til foretak som det er investert i, per sektor med høy klimapåvirkning	Sektor A: <0.01 Sektor B: 0.04 Sektor C: 0.01 Sektor D: <0.01 Sektor E: - Sektor F: <0.01 Sektor G: <0.01 Sektor H: <0.01 Sektor I: <0.01	Sektor A: <0.01 Sektor B: 0.05 Sektor C: 0.02 Sektor D: <0.01 Sektor E: - Sektor F: <0.01 Sektor G: <0.01 Sektor H: 0.03 Sektor I: <0.01	Energiforbruk i GWh per million EUR av inntektene til selskaper som er investert i, per klimasektor med høy påvirkning. A: Jordbruk, skogbruk og fiske B: Bergverksdrift og utvinning C: Industri D: Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning E: Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet F: Bygge- og anleggsvirksomhet G: Varehandel, reparasjon av motorvogner H: Transport og lagring I: Omsetning og drift av fast eiendom Dekning 2023: 84.32% Dekning 2024: 83.99%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskap som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til alvorlig miljøskade. Landkreditt Forvaltning har et lavt nivå av investeringer i flere av disse sektorene. Planlagte tiltak: Vi skal kartlegge hvilke fond og selskaper som har størst miljøpåvirkning ved å sammenligne data fra 2023 og 2024. Funnene vil diskuteres og vurderes i forvaltermøter. Gjennom disse vurderingene identifiserer vi i hvilken grad selskapene etterlever våre retningslinjer, og iverksetter tiltak der det er nødvendig. Vårt engasjement kombinerer reaksjoner på konkrete hendelser (hendelsesbasert dialog) og arbeid for kontinuerlig forbedring (forebyggende dialog). Selskaper vi er direkte investert i vil bli kontaktet dersom energiforbruksintensiteten øker i sektorer med høy klimapåvirkning. Mål for neste referanseperiode: Ingen mål satt for neste referanseperiode.
Biologisk mangfold	7. Virksomhet med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold	Andel av investeringer i foretak som det er investert i, med anlegg/virksomhet i eller i nærheten av områder som er følsomme for biologisk mangfold, der virksomheten til foretakene som det er investert i, påvirker disse områdene negativt	12.78%	8.88%	Andel av investeringer i selskapene som er investert i med lokaliteter/ virksomheter lokalisert i eller i nærheten av følsomme områder for biologisk mangfold der aktivitetene til selskapene som er investert i, påvirker disse områdene negativt. Vi ser en økning i andelen av investeringer i selskaper med virksomhet i områder som er følsomme for biologisk mangfold, og som påvirker disse negativt. Dette er et utviklingsområde vi vil følge opp nærmere. Dekning 2023: 86.83% Dekning 2024: 90.57%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskap som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til alvorlig miljøskade. Planlagte tiltak: Sikre at eksklusjonskriteriene fortsatt etterleveres. Mål for neste referanseperiode: Vi har som mål å stemme aktivt på generalforsamlinger for å fremme valg av styremedlemmer med kompetanse innen ESG. Vi ser på dette som et sentralt virkemiddel i vårt arbeid med å redusere ESG-risiko.
Vann	8. Utslipp til vann	Tonn utslipp til vann som er generert av foretak som det er investert i, per investert million euro, uttrykt som et vektet gjennomsnitt	12.18 tonn/ M€	7.89 tonn/ M€	Tonn farlig avfall og radioaktivt avfall generert av selskaper som er investert per million EUR investert, uttrykt som et vektet gjennomsnitt. Dekning 2023: 62.89% Dekning 2024: 58.66%	

Avfall	9. Andel av farlig avfall og radioaktivt avfall	Tonn farlig avfall og radioaktivt avfall som er generert av foretak som det er investert i, per investert million euro, uttrykt som et vektet gjennomsnit	0.64 tonn/ M€	20.20 tonn/ M€	Tonn farlig avfall og radioaktivt avfall generert av selskaper som er investert per million EUR investert, uttrykt som et vektet gjennomsnitt. Dekning 2023: 76.87% Dekning 2024: 78.27%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskap som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til alvorlig miljøskade. I 2023 gjennomførte vi endringer i ETF-sammensetningen i fondet Landkreditt Aksje Global. Totalt har ca. 53 % av fondet blitt flyttet over til ESG-indeks-ETFer* i løpet av 2022, 2023 og 2024. Planlagte tiltak: Vi jobber fortsatt med å identifisere nye ETF-er som kan erstatte eksisterende ETF-er med høye utslipp, uten at det går på bekostning av kundenes avkastning. I tillegg kartlegger vi hvilke fond og selskaper som har størst klimapåvirkning, ved å sammenligne utslippsdata fra 2023 og 2024. Mål for neste referanseperiode: Redusere andelen farlig og radioaktivt avfall gjennom investering i nye ETFer, uten å påvirke avkastning til kundene.
INDIKATORER PÅ OMRÅDET SOSIALE SPØRSMÅL OG PERSONALSPØRSMÅL SAMT SPØRSMÅL KNYTTET TIL RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHETER OG BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON OG BESTIKKELSER						
Sosiale spørsmål og personal-spørsmål	10. Manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper	Andel av investeringer i foretak som det er investert i, og som ikke har overholdt FNs Global Compact prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper	0 %	0.41%	Andel av investeringer i selskaper som er investert i som har vært involvert i brudd på UNGC-prinsippene eller OECDs retningslinjer for multinasjonale foretak. Dekning 2023: 80.93% Dekning 2024: 81.13%	Gjennomførte tiltak: Vi har fortsatt kartleggingen av selskaper i våre porteføljer for å sikre at investeringene våre overholder OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette er mer utfordrende for Landkreditt Aksje Global, som er et fond-i-fond. Planlagte tiltak: Vi skal starte en årlig gjennomgang av alle selskaper i våre porteføljer med fokus på overholdelse av OECDs retningslinjer, som en del av vår nye risikovurdering og konsernets arbeid med Åpenhetsloven. Resultatene fra vurderingene vil danne grunnlag for videre oppfølging. Mål for neste referanseperiode: 0 % av investeringene skal være i strid med FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.
	11. Ingen prosesser og ordninger for å overvåke at FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer overholdes. Retningslinjer for flernasjonale selskaper	Andel av investeringer i foretak som det er investert i, uten retningslinjer for å overvåke overholdelse av FNs Global Compact prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper eller ordninger for klagebehandling for å håndtere manglende overholdelse av FNs Global Compact prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper	39.96%	37.69%	Prosentandel av investeringer i selskaper som er investert i som ikke har retningslinjer på plass for å håndheve UNGC-prinsippene eller OECD-retningslinjene for multinasjonale selskaper eller klage-/kravmekanismer for brudd på UNGC-prinsippene eller OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper. Her ser vi en negativ utvikling. Dette er et klart område for videre engasjement. Dekning 2023: 87.16% Dekning 2024: 90.87%	
	12. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene	Gjennomsnittlig ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene i foretak som det er investert i	9.66%	10.03%	Gjennomsnittlig lønnsforskjell mellom kjønn for selskaper som er investert. Dekning 2023: 75.89% Dekning 2024: 80.18%	
	13. Kjønnsmangfold i styret	Gjennomsnittlig andel av kvinnelige og mannlige styremedlemmer i foretak som det er investert i, uttrykt som en prosentdel av alle styremedlemmer	32.54%	29.74%	Gjennomsnittlig andel kvinnelige og mannlige styremedlemmer i selskaper som er investert i, uttrykt i prosent av alle styremedlemmer. Dekning 2023: 83.05% Dekning 2024: 89.1%	

	14. Eksponering mot kontroversielle våpen (anti-personellminer, klyngeammunisjon, kjemiske våpen og biologiske våpen)	Andel av investeringer i foretak som det er investert i, og som deltar i produksjon eller salg av kontroversielle våpen	<0.01%	0.07%	Andel av investeringer i selskaper som er investert som er involvert i produksjon eller salg av kontroversielle våpen. Dekning 2023: 84.77% Dekning 2024: 83.97%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskaper som produserer våpen som ved normal bruk bryter med grunnleggende humanitære prinsipper (kontroversielle våpen). Landkreditt Forvaltning skal ikke investere i selskaper som er involvert i antipersonellminer og klasevåpen, som beskrevet i konvensjonen om forbud mot antipersonellminer og konvensjonen om klaseammunisjon, eller i selskaper som utvikler og produserer sentrale komponenter til masseødeleggelsesvåpen. Med masseødeleggelsesvåpen menes NBC-våpen (kjernevåpen eller atomvåpen, biologiske våpen og kjemiske våpen). Merk at listen over ikke er uttømmende. Planlagte tiltak: Vi ønsker å fortsette arbeidet med å identifisere alternative ETF-er som kan erstatte eksisterende ETF-er uten å påvirke kundenes avkastning negativt. Mål for neste referanseperiode: Redusere investeringer i kontroversielle våpen til 0 %.
Indikatorer som gjelder for investeringer i stater og overnasjonale enheter						
Indikator for negative påvirkninger på bærekraft		Parameter	Påvirkning 2024	Påvirkning 2023	Redegjørelse	Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode
Miljø	15. Klimagassintensitet	Klimagassintensitet i land som det er investert i	N/A	N/A	Ikke relevant da Landkreditt Forvaltning ikke har investeringer i stater og overnasjonale enheter.	
Sosiale aspekter	16. Land som det er investert i, og der sosiale rettigheter krenket	Antall land som det er investert i, og der sosiale rettigheter er krenket (absolutt tall og relativt tall dividert med alle land som det er investert i), som omhandlet i internasjonale traktater og konvensjoner, FNs prinsipper og, dersom det er relevant, nasjonal rett	N/A	N/A		
Indikatorer som gjelder for investeringer i fast eiendom						
Indikator for negative påvirkninger på bærekraft		Parameter	Påvirkning 2024	Påvirkning 2023	Redegjørelse	Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode
Fossilt brensel	17. Klimagassintensitet	Andel av investeringer i fast eiendom som er involvert i utvinning, lagring, transport eller produksjon av fossilt brensel	N/A	N/A	Ikke relevant da Landkreditt Forvaltning ikke har investeringer i fast eiendom.	
Energi-effektivitet	18. Eksponering mot ikke energieffektiv fast eiendomsom	Andel av investeringer i ikke energieffektiv fast eiendom	N/A	N/A		

Andre indikatorer for de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer

Ytterligere klimarelaterte indikatorer og andre miljørelaterte indikatorer						
KLIMARELATERTE INDIKATORER OG ANDRE MILJØRELATERTE INDIKATORER						
Indikator for negative påvirkninger på bærekraft		Parameter	Påvirkning 2024	Påvirkning 2023	Redegjørelse	Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode
Indikatorer som gjelder for investeringer i foretak som det er investert i						
Utslipp	4. Investeringer i selskaper uten tiltak for reduksjon av CO2 utslipp	Andel av investeringer i foretak som det er investert i, uten tiltak for reduksjon av CO2 utslipp som tar sikte på tilpasning til Parisavtalen	21.95%	21.78%	Andel av investeringer i selskaper som er investert i som ikke har karbonreduksjonsinitiativer rettet mot å oppfylle Parisavtalen. Dekning 2023: 86.08% Dekning 2024: 90.87%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskap som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til alvorlig miljøskade. Landkreditt Forvaltning har mottatt PAI-data på alle indikatorene fra en tredjeparts dataleverandør. Denne dataen ble brukt i evaluering av selskaper vi er direkte investert i. Planlagte tiltak: Landkreditt Forvaltning mottar PAI-data på alle indikatorene fra en tredjeparts dataleverandør. Målet er å øke dekningsgraden på denne indikatoren for å få et bedre bilde av andelen investeringer uten tiltak for CO2-reduksjon. Selskaper med spesielt høye utslipp, og som mangler omstillingsplaner eller en forklaring på utslippenes årsak, skal følges opp i tråd med vår retningslinje for engasjement og utøvelse av stemmerett, og diskuteres i forvaltermøter. Gjennom disse vurderingene identifiserer vi i hvilken grad selskapene etterlever våre retningslinjer, og iverksetter tiltak der det er nødvendig. Vi kombinerer hendelsesbasert dialog, som respons på konkrete hendelser, med forebyggende dialog for å fremme kontinuerlig forbedring. Dialogen skjer enten direkte eller i samarbeid med relevante aktører. Mål for neste referanseperiode: Fortsette å engasjere i dialog med selskaper vi er direkte investert i.
Ytterligere indikatorer på området sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål knyttet til respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser						
INDIKATORER PÅ OMRÅDET SOSIALE SPØRSMÅL OG PERSONALSPØRSMÅL SAMT SPØRSMÅL KNYTTET TIL RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHETER OG BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON OG BESTIKKELSER						
Indikator for negative påvirkninger på bærekraft		Parameter	Påvirkning 2024	Påvirkning 2023	Redegjørelse	Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode
Indikatorer som gjelder for investeringer i foretak som det er investert i						
Menneskerettigheter	9. Ingen retningslinjer for menneskerettigheter	Andel av investeringer i foretak uten retningslinjer for menneskerettigheter	5.97%	5.25%	Andel av investeringer i enheter uten menneskerettighetspolitikk. Dekning 2023: 86.37% Dekning 2024: 90.87%	Gjennomførte tiltak: Landkreditt Forvaltning ekskluderer selskap som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til brudd på menneskerettigheter, herunder barnearbeid og arbeidstakerrettigheter. Planlagte tiltak: Vi vil fortsette å overvåke investeringsuniverset for å identifisere selskaper som bryter med PAI-indikatorene 10 og 11. Funnene vil diskuteres og vurderes i forvaltermøter. Gjennom disse vurderingene identifiserer vi i hvilken grad selskapene etterlever våre retningslinjer, og iverksetter tiltak der det er nødvendig. Vi kombinerer hendelsesbasert dialog, som respons på konkrete hendelser, med forebyggende dialog for å fremme kontinuerlig forbedring. Mål for neste referanseperiode: Unngå investeringer i selskaper med alvorlige og vedvarende brudd med kriteriene.

*Mange negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer fanges opp i ESG-risiko analyse og ESG-risiko vurderinger basert på dobbel vesentlighet. Vår vurdering er at ETFer som benytter MSCI's ESG indekser derfor har mindre negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer enn de generelle tilsvarende MSCI indeksene. Mer informasjon om MSCI's ESG indekser kan leses [her](#).

Tatt i betraktning den ufullstendige datadekningen, kan PAI-indikatorene undergrave den viktigste negative effekten av investeringene. PAI-indikatorene beregnes basert på andelen av investerte selskaper eller land som data er tilgjengelig for og ikke basert på alle investeringer.

Beskrivelse av retningslinjer for å identifisere og prioritere investeringsbeslutningers viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer

Prosser for å identifisere og prioritere de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer er forankret i Landkreditt Forvaltnings retningslinjer for ansvarlige investeringer. Vår retningslinje har som mål å sikre at Landkreditt Forvaltning handler som en ansvarlig investor og eier, og omfatter blant annet at Landkreditt Forvaltning integrerer ESG-risikoen (miljømessige, sosiale og virksomhetsstyringsrisikoen) i investeringsprosessen. Retningslinjen ble godkjent av styret i Landkreditt Forvaltning den 06.12.2024 og revideres ved behov, men minst årlig.

Ansvar for gjennomføring av retningslinjen vår:

Forvaltere har ansvar for å følge opp Landkreditt Forvaltnings retningslinjer for ansvarlige investeringer. Forvalterne skal også sikre at investeringene ikke bryter med Landkreditt Forvaltning sin eksklusjonsliste. PAI-data som mottas fra tredjeparts dataleverandør skal analyseres årlig. Selskap med spesielt høye utslipp og som mangler tilfredsstillende omstillingsplaner eller selskap uten retningslinjer for menneskerettigheter, vil bli fulgt opp gjennom dialog.

ESG-ansvarlig har ansvar for å samle, analysere og sikre at data blir fordelt til forvaltere. ESG-ansvarlig holder innlegg om PAI-data årlig på forvaltermøter. Her vil selskap med størst påvirkning på PAI-indikatorer diskuteres. Selskap med spesielt høye utslipp og som mangler tilfredsstillende omstillingsplaner eller selskap uten retningslinjer for menneskerettigheter, vil bli fulgt opp gjennom dialog. ESG-ansvarlig har også ansvar for å vedlikeholde rutiner, retningslinjer og dataanalyser.

Risikostyring ansvarlig har ansvar for å overse alle prosesser utført av ESG-ansvarlig og forvaltere som en del av risikostyringsprosessen, samt fondenes innehav for mulige brudd på eksklusjonskriterier.

Valg av tilleggsindikatorer:

I tillegg til alle obligatoriske PAI indikatorer har Landkreditt Forvaltning valgt to indikatorer, en klima- og miljørelatert og en knyttet til sosiale forhold.

Andel av investeringer i foretak som det er investert i, uten tiltak for reduksjon av CO2 utslipp som tar sikte på tilpasning til Parisavtalen:

Utslipp av klimagasser fortsetter å drive global oppvarming. Dette kan føre til ulike uopprettelige risikoer på tvers av markeder, inkludert fysiske skader fra ekstremvær og forstyrrelser i forsyningskjeder. En økning i slike hendelser er sannsynlig dersom utslippene ikke reduseres, noe som potensielt kan medføre til irreversible miljøskader. Landkreditt Forvaltning har valgt denne tilleggsindikatoren fordi det er avgjørende å redusere globale utslipp for å begrense de alvorligste virkningene av global oppvarming. Investeringer i selskaper som ikke har initiativer for eller mål om reduksjon av karbonutslipp, kan utgjøre en betydelig negativ påvirkning på bærekraftsfaktorer. Denne tilleggsindikatoren overlapper med flere obligatoriske PAI-indikatorer, noe som gjør det mulig for Landkreditt Forvaltning å benytte eksisterende datapunkter for å overvåke selskaper, i stedet for kun å stole på selskapets retningslinjer. Som med mange retningslinjer, garanterer ikke tilstedeværelsen av en retningslinje uten tilstrekkelige kontroller og/eller overvåking av resultater nødvendigvis positive utfall. Selskap med spesielt høye utslipp og som mangler tilfredsstillende omstillingsplaner vil bli fulgt opp gjennom dialog.

Ingen retningslinjer for menneskerettigheter:

Uten nødvendige retningslinjer for menneskerettigheter kan et selskap risikere å krenke individers menneskerettigheter, noe som kan medføre betydelig operasjonell og/eller omdømme risiko for selskap. Denne tilleggsindikatoren overlapper med flere av de obligatoriske indikatorene, som gjør det mulig for Landkreditt Forvaltning å bruke eksisterende data for å overvåke selskaper, i stedet for kun å stole på selskapets egen retningslinje. Dagens prosess er å sjekke om et selskap, som har dårlig resultat på én eller flere av de obligatoriske indikatorene innen "Sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål knyttet til respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser", har retningslinjer for menneskerettigheter. Denne kartleggingen skjer årlig i tråd med våre aktsomhetsvurderinger i henhold til den norske Åpenhetsloven. Som med mange retningslinjer, betyr ikke tilstedeværelsen av en retningslinje nødvendigvis at resultatene blir positive, med mindre det er tilstrekkelige kontroller og overvåking. Selskap uten retningslinjer for menneskerettigheter vil bli fulgt opp gjennom dialog.

Datakilder:

Landkreditt Forvaltning innhenter bærekraftsdata fra ulike kilder, inkludert tredjeparts dataleverandører (Datia og LSEG) og selskapenes egne års- eller bærekraftsrapporter. Vi vurderer kontinuerlig om datakildene er pålitelige og leverer informasjon av tilstrekkelig høy kvalitet. For å sikre best mulig datagrunnlag opprettholder Landkreditt Forvaltning en løpende dialog med dataleverandørene.

Det er imidlertid ikke alltid mulig å garantere at innhentet informasjon er helt presis eller fullstendig. I tilfeller der rapporterte data ikke er tilgjengelige, kan estimer fra tredjeparts dataleverandører benyttes. Det er viktig å være oppmerksom på at estimer kan inneholde feilmarginer, og at disse marginene kan variere avhengig av hvilken PAI-indikator som vurderes.

Retningslinjer for engasjement

Landkreditt Forvaltning benytter seg av stemmegivning på generalforsamlinger og direkte dialog for å påvirke selskaper vi er direkte investert i. Retningslinje for engasjement og utøvelse av stemmerett finnes på våre nettsider.

Vi praktiserer aktivt eierskap ved å føre dialog med selskaper i vårt investeringsunivers for å sikre samsvar med vår retningslinje for ansvarlig forvaltning. Hovedmålet vårt er å påvirke selskapene vi investerer i til å drive ansvarlig. Dette skal bidra til å redusere ESG-risiko og styrke langsiktig verdi for våre kunder, i tråd med vårt forvaltningsansvar. Vårt engasjement kombinerer reaksjon på spesifikke hendelser (hendelsesbasert dialoger) og arbeid for kontinuerlig forbedring (forebyggende dialoger). Dialogen kan gjennomføres alene eller i samarbeid med andre aktører. En viktig del av vårt engasjement er også å utøve stemmegivning på generalforsamlinger.

Hendelsesbaserte dialoger er høyt prioritert for å sikre at selskapene vi investerer i overholder konsernets retningslinjer for ansvarlige investeringer. Hendelsesbaserte dialoger gjennomføres i tilfeller hvor det er mistanke om at selskaper kan bryte med konsernets retningslinje for ansvarlig forvaltning. For å prioritere hvilke hendelser vi skal engasjere oss i, vurderer vi alvorlighetsgraden av det mistenkte bruddet, vår eierposisjon i selskapet og sannsynligheten for at vårt engasjement vil ha en positiv innvirkning på situasjonen.

Forebyggende dialoger har som mål å hjelpe selskaper med å identifisere og håndtere ESG-risikoen før de blir problematiske. I noen tilfeller brukes forebyggende dialog også som en del av PAI (Principal Adverse Impact)-data innhentning/ kartlegging. Dette betyr at selskapene som involveres i forebyggende dialoger, ikke mistenkes for å bryte vår retningslinje for ansvarlig forvaltning. Den aktuelle hendelsen bør vurderes som systematisk i sin natur og/eller noe som kan føre til alvorlige, negative konsekvenser. Landkreditt Forvaltning retter denne typen dialog mot selskaper hvor vi allerede har en betydelig eierandel, eller hvor det er potensiale for en større eierandel i fremtiden.

Gjennom våre vurderinger vil vi avdekke i hvilken grad selskapene følger våre retningslinjer som gjør at vi vil iverksette ulike tiltak for hvordan vi vil reagere:

Brudd: Ved et brudd på vår retningslinje for ansvarlig forvaltning vil selskapet oppføres på vår observasjonsliste. Dette vil også medføre at vi går i dialog med selskapet som er i brudd. Vi vil kreve et svar innen to måneder. Dersom svaret ikke gir en tydelig retning/plan for bruddet, vil vi vurdere et risikobasert nedslag. Dersom vi konkluderer med et risikobasert nedslag, skal forvalter selge seg ut av selskapet så raskt som mulig under rådende markedsforhold med mål om å beskytte andelseierens verdier, i løpet av de neste 12 månedene.

Mistanke om brudd: For hendelsesbaserte dialoger bør prosessen som regel ikke vare lenger enn to år. Dersom ønsket resultat ikke oppnås innen denne tidsrammen, vil dialogen bli vurdert på nytt og eventuelt avsluttet dersom det ikke er oppnådd vesentlig fremgang. På det tidspunktet kan ulike tiltak vurderes, som å endre mål vi har satt for dialogen eller ekskludere det aktuelle selskapet fra vårt investeringsunivers.

Forebyggende dialog: For forebyggende dialoger er målet å fremme forbedring av adferd. Tidsrammen for slike dialoger kan derfor være mer fleksibel, avhengig av de spesifikke omstendighetene og målene som søkes oppnådd. Dersom vi ikke klarer å redusere vår negative påvirkning på bærekraftsfaktorer over tid, vil det være aktuelt å revidere retningslinjene for å justere investeringsuniverset.

Henvisninger til internasjonale standarder

Landkreditt Forvaltnings retningslinjer for ansvarlig forvaltning og PAI-vurderinger er forankret i internasjonale standarder. Vi gjennomfører aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, forebygge, avbøte og redegjøre for hvordan vi håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av vår egen virksomhet, leverandørkjede og våre forretningsforbindelsers virksomhet i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Oversikten under viser sammenhengen mellom PAI indikatorene og internasjonale standarder/ normer Landkreditt Forvaltning baserer sitt arbeid på.

PAI Indikatorer: Klima og Miljø	Internasjonale standarder/ normer: Miljø og generelt
1. Klimagassutslipp 2. Karbonavtrykk 3. Klimagassintensitet i foretak som det er investert i 4. Eksponering mot selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel 5. Andel av forbruk og produksjon av ikke-fornybar energi 6. Energiforbruksintensitet per sektor med høy klimapåvirkning 7. Virksomhet med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold 8. Utslipp til vann 9. Andel av farlig avfall og radioaktivt avfall	• FNs Global Compact-prinsipper • UN Principles for Responsible Investment (PRI) • Etikkrådet for Statens Pensjonsfond Utland
PAI Indikatorer: Sosiale spørsmål, respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser	Internasjonale standarder: Sosiale spørsmål, respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser
10. Manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper 11. Ingen prosesser og ordninger for å overvåke at FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper 12. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene 13. Kjønnsmangfold i styret 14. Eksponering mot kontroversielle våpen (anti-personellminer, klyngeammunisjon, kjemiske våpen og biologiske våpen)	• Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) • OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper • OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse • FNs veiledende prinsipper for ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter

Klimascenario:

Landkreditt Forvaltning vil benytte et felles klimascenario som Landkreditt Konsern.

Grunnet Omnibus 1 er rapportering på CSRD endret fra rapporteringsår 2025 til rapporteringsår 2027. Konsern planlegger å rapportere med utgangspunkt i VSME. Gjennom arbeidet med VSME skal det utarbeides en omstillingsplan som skal inneholde klimarelaterte omstillingshendelser knyttet til klimascenario.

I mellomtiden, der hvor det er relevant, anser vi at IPCC (The Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), the United Nations body for assessing the science related to climate change) har relevante klimascenarioer. Vi mener at Representative Concentration Pathway (RCP) 4.5 er representativ for klimautviklingen fremover, arbeidet med RCP-ene startet tidlig på 2000-tallet, og ble formalisert og publisert i 2009–2011.

Historisk sammenligning

I 2024 finansierte investeringene i våre fond samlede utslipp på 745 056 tCO₂e, en markant økning fra 278 227 tonn i 2023. Økningen skyldes i stor grad bedre rapportering fra selskaper og datadekning for scope 3-utslipp, som omfatter indirekte utslipp i verdikjeden. Scope 3-data er fortsatt beheftet med usikkerhet, blant annet på grunn av lav datakvalitet og høy andel estimerte tall fra tredjepart. Selskapene som vi investerer i eller finansierer, brukte i gjennomsnitt 44% ikke-fornybar energi, en økning med ca. 3% fra 2023. Andelen av investeringer i selskaper med virksomhet i områder som er følsomme for biologisk mangfold, og som påvirker disse negativt, har økt fra 8.88 % i 2023 til 12.78 % i 2024. Dette er et utviklingsområde vi vil følge opp nærmere i henhold til tiltakene vi har satt for neste periode.

Til tross for økningen på noen PAI indikatorer har klimagassintensiteten i porteføljen blitt redusert fra 1 579.63 tonn i 2023 til 1 171.14 tonn i 2024. Mengden farlig og radioaktivt avfall generert av selskaper i våre investeringer har samtidig gått betydelig ned, fra 20.2 tonn i 2023 til kun 0.64 tonn i 2024. Dette indikerer både bedre avfallshåndtering og endringer i fondenes sammensetning.

Når det gjelder sosiale forhold, er andelen av investeringer i selskaper som bryter med FNs Global Compact-prinsipper eller OECDs retningslinjer nå redusert til 0 %, ned fra 0.43 % i 2023. Samtidig har andelen selskaper som mangler retningslinjer eller klageordninger for å sikre etterlevelse av disse prinsippene økt fra 37.69 % til 39.96 %. Dette er et klart område for videre engasjement. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene er redusert fra 10.03% i 2023 til 9.66% i 2024. Dette vurderes som lavt i en global sammenheng og skyldes i en stor grad høy nordisk eksponering. Andelen investeringer i selskaper som produserer eller selger kontroversielle våpen er redusert fra 0.07 % til under 0.01 %. Reduksjonen er basert på aktive endringer av forvalter i ETF-sammensetningen i fondet Aksje Global. Totalt har ca. 53 % av fondet blitt flyttet over til ESG-indeks-ETFer* i løpet av 2022, 2023 og 2024.

Viser til tabellen med data for 2023 og 2024 for alle obligatoriske og to valgfrie PAI indikatorer for mer historisk sammenligning.

Totalt sett ser vi både positive og negative utviklinger på flere PAI-indikatorer fra 2023 til 2024. Samtidig har datadekningen økt betydelig, noe som bidrar til et mer presist og helhetlig bilde av påvirkning i våre porteføljer. Planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode finnes for de ulike PAI indikatorene.

Enkelte datapunkter i PAI rapporten for 2023 har blitt oppdatert grunnet endringer i datagrunnlaget fra dataleverandør. PAI indikatorene 1), 2), 3), 4), 5), 7), 11), 12), 13), 4) og 9) har blitt oppdatert for å sikre samsvar og sammenlignbarhet med data fra 2024. PAI rapporten for 2023 med tidligere data ligger tilgjengelig på våre nettsider.

*Mange negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer fanges opp i ESG-risiko analyse og ESG-risiko vurderinger basert på dobbel vesentlighet. Vår vurdering er at ETFer som benytter MSCI’s ESG indekser derfor har mindre negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer enn de generelle tilsvarende MSCI indeksene. Mer informasjon om MSCI’s ESG indekser kan leses [her](#).

Endringslogg

Versjon	Dato	Endringer
1	25.06.2024	PAI erklæring med data fra 2023 publisert
2	21.01.2025	Revidert PAI-erklæring med data fra 2023 publisert
3	30.06.2025	PAI erklæring med data fra 2024 publisert

